

Sygn. akt VIII C 1061/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Justyna Stelmach

Protokolant: stażysta Justyna Osiewała-Wawrowska

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2022 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko Towarzystwu (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.779,50 zł (pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.675,80 zł (jeden tysiąc sześćset siedemdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
4. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi:
 - a) od powoda z zasądzonych na jego rzecz w punkcie 1. (pierwszym) roszczenia kwotę 203,11 zł (dwieście trzy złote jednaście groszy),
 - b) od strony pozwanej kwotę 535,74 zł (pięćset trzydzieści pięć złotych siedemdziesiąt cztery grosze),tytułem nieuiszczonych wydatków.

Sygn. akt VIII C 1061/20

UZASADNIENIE

W dniu 16 października 2020 roku powód P. K. wytoczył przeciwko Towarzystwu (...) w W. powództwo o zapłatę kwoty 7.970,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wyjaśnił, że w dniu 6 października 2017 roku doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzony został samochód marki F. (...) stanowiący jego własność. Powód był ubezpieczony w zakresie OC u pozwanego. Powód w okresie, gdy pojazd był uszkodzony zawarł umowę na wynajem pojazdu zastępczego od dnia 9 października 2017

roku do dnia 1 grudnia 2017 roku. Powód w dniu 12 grudnia 2017 roku zgłosił pozwanemu szkodę z tego tytułu, jednakże szkoda nie została zlikwidowana w 30-dniowym terminie, wobec czego powód w dniach 5 i 6 lutego 2018 roku zgłosił dwie reklamacje. Pozwany w odpowiedzi na powyższe przyznał powodowi kwotę 3.672,77 zł uznając za zasadny czas najmu od 6 października 2017 roku do 26 października 2017 roku i odmówił przyznania dalszej kwoty odszkodowania. Powód w dniu 22 lutego 2019 roku za pośrednictwem kancelarii adwokackiej, wezwał pozwanego do dopłaty odszkodowania. W odpowiedzi na powyższe pozwany dokonał dopłaty kwoty 312,43 zł z tytułu odszkodowania oraz kwoty 23,49 zł tytułem odsetek za zwłokę. Pismem z dnia 16 kwietnia 2019 roku powód ponownie wezwał pozwane towarzystwo do dopłaty brakującej kwoty odszkodowania, jednakże decyzją z dnia 15 maja 2019 roku pozwany podtrzymał swoje stanowisko w sprawie.

(pozew k. 6-11)

Pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. Nie kwestionując zdarzenia rodzącego jego odpowiedzialność oraz uprawnienia poszkodowanego do skorzystania z pojazdu zastępczego wyjaśnił, że likwidując szkodę uznał za zasadny 20-dniowy czas najmu, w tym 1 dzień po stawce powoda, tj. 221,40 zł, oraz 19 dni po stawce 169,99 zł obowiązującej w firmach współpracujących z pozwanym, na które wskazano powodowi w toku likwidacji szkody, jako świadczące usługi najmu na preferencyjnych warunkach wynegocjowanych przez pozwanego dla klientów. Pozwany podkreślił, że w okresie niesprawności powypadkowej pojazdu marki F. (...) nr rej. (...) powód dysponował innym pojazdem osobowym- samochodem marki R. (...) nr rej. (...)TN, za pomocą którego mógł zaspokoić swoje potrzeby komunikacyjne. Pozwany zakwestionował, by naprawę uszkodzonego pojazdu rozpoczęto dopiero po otrzymaniu odszkodowania twierdząc, że jedyną czynnością likwidacyjną, jaka opóźniła likwidację było wykonanie oględzin likwidacyjnych, gdyż do tego czasu stanu pojazdu po kolizji nie można było zmieniać. Podkreślił, że kwestia nieposiadania środków na naprawę do czasu otrzymania przez powoda odszkodowania jawi się jako mało wiarygodna, bowiem wcześniej powód zapłacił znacznie większą kwotę za najem pojazdu zastępczego, co oznacza, że musiał dysponować środkami również wcześniejszą naprawę, tym bardziej, że koszt naprawy był niższy od poniesionych kosztów najmu pojazdu zastępczego. Dodatkowo wskazał, że powód przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody, bowiem nie skorzystał z przedstawionej mu w toku postępowania likwidacyjnego możliwości skorzystania z najmu pojazdu zastępczego świadczonego przez firmy współpracujące z pozwanym za cenę niższą niż cena, za którą poszkodowany wynajął pojazd zastępczy. Zdaniem pozwanego powód, nawet gdy już wynajął pojazd zastępczy, to po otrzymaniu oferty korzystniejszej powinien w ramach obowiązku podejmowania działań w kierunku zmniejszenia rozmiaru szkody wypowiedzieć mniej korzystną umowę i zawrzeć nową z niższą stawką najmu.

(odpowieź na pozew k. 53-57v.)

W piśmie procesowym z dnia 23 kwietnia 2021 roku (data wpływu do Sądu) pełnomocnik powoda ustanowiony w sprawie podtrzymał stanowisko powoda wyrażone w pozwie.

(pismo procesowe k. 97-98)

Do końca postępowania stanowiska stron nie uległy zmianie.

(pismo procesowe k. 85, k. 206-207, k. 218-219, k. 221-221v., protokół rozprawy k. 92-94, k. 111-113, k. 229)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 października 2017 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki F. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność powoda. W wyniku zdarzenia uszkodzeniu uległ zderzak przedni, błotnik lewy, drzwi przednie lewe, reflektor lewy oraz pokrywa komory silnika. Samochód został odholowany do warsztatu, w który miał się podjąć jego ewentualnej naprawy.

Powód posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego ubezpieczyciela.

(formularz zgłoszenia szkody k. 69-71, okoliczności bezsporne)

Tego samego dnia, tj. w dniu 6 października 2017 roku, poszkodowany telefonicznie zgłosił szkodę pozwanemu, który wdrożył postępowanie likwidacyjne. Pracownik pozwanego poinformował powoda o możliwości najmu pojazdu zastępczego, jednakże powód nie skorzystał z propozycji, bowiem korzystał on wtedy z wynajętego pojazdu. Podczas rozmowy tej nie pada informacja o klasie pojazdu.

Poszkodowany po zgłoszeniu szkody z podjęciem decyzji o podjęciu naprawy przedmiotowego pojazdu czekał do czasu przyznania mu przez pozwanego odszkodowania z tego tytułu. Z uwagi na to, że uszkodzony samochód został sprowadzony ze Stanów Zjednoczonych, zaś części zamiennie do tego modelu nie są produkowane na europejski rynek i nie są łatwo dostępne, powód rozpoczął poszukiwanie części zamiennych jeszcze przed otrzymaniem decyzji o przyznaniu odszkodowania z tytułu naprawy. Rozpoczęcie naprawy zależało od kwestii finansowej, zaś decyzja o podjęciu naprawy była uzależniona od wysokości przyznanego odszkodowania i kosztów naprawy.

(potwierdzenie przyjęcia szkody k. 63, nagranie telefonicznego zgłoszenia szkody: w załączonych aktach szkody na płycie CD k. 72, formularz zgłoszenia szkody k. 69-71, zeznania powoda 00:20:00-00:42:48 – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 7 maja 2021 roku k. 111-113, , zeznania powoda 00:07:47 – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 9 września 2022 roku k. 229-229v.)

W dniu 9 października 2017 roku powód podpisał z M. E. J. W. w Ł. umowę najmu pojazdu zastępczego marki B. (...). Stawka dzienna najmu wyniosła 180 zł netto.

Powód najął pojazd zastępczy, bowiem był niezbędny powodowi do codziennego użytku oraz do dojazdów do pracy do Z..

(umowa najmu k. 14-15)

W dniu 12 października 2017 roku pozwany dokonał oględzin uszkodzonego pojazdu i sporządził jego ocenę techniczną.

Decyzją z dnia 16 listopada 2017 roku pozwany poinformował powoda o przyznaniu odszkodowania z tytułu szkody w pojeździe w wysokości 9.270,47 zł.

W dniu 20 listopada 2017 roku pozwany dokonał wypłaty powodowi powyższej kwoty z tytułu odszkodowania. Niezwłocznie po otrzymaniu odszkodowania powód rozpoczął naprawę przedmiotowego pojazdu. Pozwany wynajmował pojazd zastępczy do dnia w którym odebrał naprawiony pojazd z warsztatu.

W dniu 9 grudnia 2017 roku M. E. J. W. w Ł. wystawił na poszkodowanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 11.955,60 zł, tytułem wynajmu samochodu zastępczego za okres 54 dni za stawkę 180 zł za dobę.

(ocena techniczna k. 64-64v. , decyzja k. 12-12v., potwierdzenie dokonania operacji bankowej k. 13, faktura VAT k. 16)

W dacie likwidacji szkody powód był współwłaścicielem pojazdu marki R. (...) o nr rej. (...). Przedmiotowy pojazd we wskazanym okresie był niesprawny technicznie co uniemożliwiało powodowi wykorzystanie go do codziennych potrzeb. Samochód miał stłuczoną lampę przednią i przechodził w tryb awaryjny, często ulegał serwisowaniu. Przedmiotowy pojazd został zbyty w dniu 6 lutego 2019 roku. W okresie od dnia 6 października do dnia 29 października 2017 roku przedmiotowy pojazd miał nieaktualne badanie techniczne. Z pojazdu tego głównie korzystał ojciec powoda.

Powód w okresie likwidacji szkody posiadał także motocykl jednakże nie posiadał uprawnień do kierowania nim.

(informacja Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego k. 65-66, umowa sprzedaży k. 81, informacja (...) k. 161-163, zeznania powoda 00:20:00-00:42:48 – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 7 maja 2021 roku k. 111-113, , zeznania powoda 00:007:47 – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 9 września 2022 roku k. 229-229v.)

W dniu 12 grudnia 2017 roku powód zgłosił pozwanemu szkodę z tytułu najmu pojazdu zastępczego. Decyzją z dnia 2 lutego 2018 roku pozwany przyznał powodowi odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego w wysokości 3.672,77 zł uznając za zasadny czas trwania najmu 20 dni, tj. od dnia 6 października 2017 roku do dnia 26 października 2017 roku. Okres ten uwzględniał czas oczekiwania na przeprowadzenie przez rzeczoznawcę oględzin uszkodzonego pojazdu i dostarczenie do powoda protokołu szkody, czas oczekiwania na części, czas niezbędny do przywrócenia pojazdu do stanu sprzed szkody zgodnie z technologią naprawy producenta marki pojazdów tożsamej jak pojazd uszkodzony, przy uwzględnieniu kwalifikacji usunięcia uszkodzeń stwierdzonej przez rzeczoznawcę (...) oraz czas ustawowo wolny od pracy i niezbędny na tak zwane czynności organizacyjne (przekazanie pojazdu uszkodzonego do naprawy, odbiór naprawionego pojazdu z warsztatu).

Z uwagi na upływ 30 dniowego terminu przewidzianego dla likwidacji szkody powód w dniu 5 lutego 2018 roku oraz w dniu 6 lutego 2021 roku wniósł reklamację. W odpowiedzi na powyższe pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko, nie znajdując podstaw do dopłaty do odszkodowania.

(formularz reklamacyjny k. 17-18, k. 19-20, decyzja k. 21, k. 22-23 okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 22 lutego 2019 roku powód ponownie wezwał pozwanego do dopłaty do odszkodowania. W odpowiedzi na powyższe pozwany przyznał powodowi dopłatę do odszkodowania w wysokości 312,43 zł oraz kwotę 23,49 zł tytułem odsetek za zwłokę. Powód pismem z dnia 16 kwietnia 2019 roku ponownie wezwał pozwanego do dopłaty do odszkodowania. Pozwany nie znalazł podstaw do zmiany swojego stanowiska.

(pismo k. 24-26, k. 31-32, decyzja k. 29-30, k. 33)

Pojazd uszkodzony F. (...) klasyfikowany jest w segmentacji stosowanej przez wypożyczalnię w grupie D sportowo-rekreacyjnej. Pojazd wynajęty B. (...) klasyfikowany jest w segmentacji w grupie E.

Stawka za wynajem pojazdu uszkodzonego klasy D z góry określonym okresem najmu w roku 2017 w województwie (...) wynosiła w formie gotówkowej przy płatności bezpośredniej z góry ustalonym okresem najmu od około 83,87 zł do około 220 zł netto za dobę (brutto od około 103,16 zł do około 270,60 zł) w formie bezgotówkowej- cesja praw od około 200 zł do około 290 zł netto za dobę (brutto od około 246 do około 356,70 zł).

Stawka za wynajem pojazdu uszkodzonego klasy E w roku 2017 w województwie (...) wynosiła:

- w formie gotówkowej przy płatności bezpośredniej z góry ustalonym okresem najmu od około 162,30 zł do około 365,04 zł netto za dobę (brutto od około 199,64 zł do około 449 zł);
- w formie bezgotówkowej- cesja praw od około 243,09 do około 649,38 zł netto za dobę (brutto od około 299, do około 798,74 zł).

Na rynku wynajmu pojazdów zastępczych widoczna jest stała prawidłowość polegająca na tym, że stawki za wynajem bezgotówkowy (cesja praw do tych kwot na rzecz wynajmującego) jest droższy – stosowane są stawki wyższe niż w przypadkach bezpośredniej płatności za taką usługę. Z wyjaśnień uzyskanych w firmach wynajmujących pojazdy wynika, że różnice cenowe mają służyć ewentualnej rekompensacie związanej z problemami w uzyskaniu tych kwot np.: z firm ubezpieczeniowych. Dodatkowo strona wynajmująca nigdy nie wie jak długo potrwa proces likwidacji szkody w związku z tym w wynajmie bezgotówkowym podawana jest stawka dobową usługi.

W większości ofert podmiotów gospodarczych świadczących usługi najmu pojazdów występowały kaucje zwrotne, blokady na kartach kredytowych oraz dopłaty z za każdy przekroczony kilometr poza wyznaczonym w umowie limitem, podstawienie czy też odbiór pojazdu od klienta z poza siedziby wypożyczalni.

(opinia biegłego sądowego k.168-194)

Do dnia wyrokowania pozwany nie zapłacił powódce kwoty dochodzonej pozwem. ***(okoliczność bezsporna)***

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości ani rzetelności ich sporządzenia nie kwestionowała żadna ze stron. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto w częściowym zakresie dowód z przesłuchania powoda oraz dowód z opinii biegłego sądowego. Odnoszą się do dowodu z przesłuchania powoda, Sąd uznał je za niewiarygodne w zakresie w jakim podał on, że nie przyjął propozycji najmu pojazdu zastępczego organizowanego we współpracy z pozwanym, ponieważ oferowano mu pojazd niższej klasy niż pojazd uszkodzony. Jak wynika bowiem z nagrania rozmowy telefonicznej, powód nie skorzystał z tej propozycji, uzasadniając to już zorganizowanym najmem pojazdu zastępczego przez inny podmiot. Oceniając opinię biegłego Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w jej treści wniosków, opinia ta była bowiem rzetelna, jasna, logiczna oraz w sposób wyczerpujący objaśniająca budzące wątpliwości kwestie. Opinia ta w pełni odnosiła się do zagadnień będących jej przedmiotem, wnioski biegłego nie budzą przy tym wątpliwości w świetle zasad wiedzy oraz doświadczenia życiowego, a jednocześnie opinia została sporządzona w sposób umożliwiający prześledzenie - z punktu widzenia zasad wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania - analizy przez biegłego zagadnień będących jej przedmiotem. Wydając opinię biegły oparł się na zgromadzonym w aktach sprawy materiale dowodowym, w tym na dokumentacji sporządzonej w toku procesu likwidacji szkody.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie zasady odpowiedzialności samoistnego posiadacza mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody statuowane w przepisie art. 436 k.c., oraz – w związku z objęciem odpowiedzialności posiadacza pojazdu obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej – przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j Dz.U. 2013, poz. 392 ze zm.). W kwestii zakresu szkody i odszkodowania obowiązują reguły wyrażone w przepisach ogólnych księgi III Kodeksu cywilnego, tj. przepisy art. 361 § 2 k.c. oraz art. 363 k.c. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdują także przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące ubezpieczeń majątkowych.

W myśl przepisu art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zaś zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody – odpowiada za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła. Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c., art. 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Zakład ubezpieczeń w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej wynikającej z umowy ubezpieczenia przejmuje obowiązki sprawcy wypadku. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń nie może wykraczać poza granice odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, ale również nie może być mniejsza niż wynikła na skutek ruchu pojazdu mechanicznego szkoda.

Poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, art. 822 § 4 k.c.).

W przedmiotowej sprawie bezspornym między stronami był fakt zaistnienia zdarzenia komunikacyjnego z dnia 6 października 2017 roku, w wyniku którego należący do powoda samochód marki F. (...) uległ uszkodzeniu. W dacie zdarzenia powód był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Zakładzie (...). Przedmiotem sporu nie była zatem zasada odpowiedzialności pozwanego za przedmiotową szkodę. Pozwany nie kwestionował także uprawnienia poszkodowanego do wynajęcia pojazdu zastępczego.

Oś sporu w niniejszej sprawie stanowił okres najmu zmniejszony przez ubezpieczyciela do 20 dni, a także stawka dobowa za najem, którą pozwany zweryfikował do kwoty 169,99 zł za 19 dni najmu, zaś uznał 1 dzień najmu po stawce powoda.

Odnosząc się do zarzutów pozwanego godzi się przypomnieć, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Jednakże, jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28), nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane. Istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 k.c., art. 362 k.c. i art. 826 § 1 k.c.). Na ubezpieczyciela ciąży w związku z tym obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji gwarancyjnej ubezpieczyciela. W tożsamy sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 lutego 2019 roku (III CZP 84/18, OSNC 2020/1/6), akcentując, że w ramach tego obowiązku powinnością poszkodowanego, jako wierzyciela, jest lojalne postępowanie na etapie likwidacji szkody przez ograniczanie zakresu świadczenia odszkodowawczego ubezpieczyciela, a nie zbędne powiększanie wysokości szkody. Brak podjęcia takich działań mimo, że leżały w zakresie możliwości poszkodowanego, nie może zwiększać odszkodowania należnego od ubezpieczyciela zobowiązanego do naprawienia szkody. W tym zakresie należy proporcjonalnie wyważyć interesy poszkodowanego i ubezpieczyciela kierując się standardem rozsądnie myślącej osoby, która określone zachowanie uznałaby za celowe, konieczne i racjonalne ekonomicznie. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 roku (III CZP 20/17, OSNC 2018/6/56), wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy w pierwszej kolejności przypomnienia wymaga, że uszkodzone auto nie było jezdne, zaś poszkodowany przy zgłoszeniu szkody oświadczył, otrzymał informację o możliwości najmu pojazdu zastępczego. Pozwany przesłał poszkodowanemu informacje na temat wynajmu auta zastępczego zastrzegając jednocześnie, że w przypadku zainteresowania ofertą prosi o kontakt, a także, że akceptowalna stawka najmu pojazdu klasy D wynosi 138,21 zł netto (169,99 zł brutto). Wprawdzie przekazane informacje miały ogólnikowy charakter,

niemniej jednak wobec braku zainteresowania powoda wynajmem pojazdu trudno wymagać od ubezpieczyciela, aby przekazywał szczegółowe informacje, czy też konkretną ofertę w tym zakresie. Należy również wskazać, iż w rozmowie telefonicznej z pracownikiem pozwanego, powód poinformował, iż nie jest zainteresowany najmem pojazdu zastępczego, ponieważ już korzysta z takiego najmu, a nie – jak twierdził – z tego powodu, że proponowano mu niższą klasę pojazdu i w tym też zakresie Sąd uznał depozycje powoda za niewiarygodne. Należy zauważyć, iż podczas tej rozmowy nie padła informacja o klasie pojazdu, po prostu powód nie był zainteresowany najmem pojazdu z powodu wynajmowania go od innego podmiotu. Poszkodowany otrzymał stosowną informację w przedmiocie możliwości zorganizowania najmu pojazdu zastępczego, nic nie stało zatem na przeszkodzie, aby skontaktował się z pozwanym, celem pozyskania szczegółowej wiedzy na temat najmu. Co istotne pomiędzy szkodą a wynajęciem auta zastępczego upłynął okres 3 dni. Tym samym powód niewątpliwie miał wystarczająco dużo czasu, aby dokonać analizy rynkowych ofert dotyczących wynajmu samochodu zastępczego i ustalić, która z nich – przy uwzględnieniu oczekiwanych warunków najmu – jest najkorzystniejsza z finansowego punktu widzenia. Nic nie stało także na przeszkodzie, aby poszkodowany skontaktował się z ubezpieczycielem i poinformował go, że zmienił decyzję odnośnie najmu pojazdu. Poszkodowany zaniechał jednak takich działań i zdecydował się na ofertę najmu we własnym zakresie pojazdu z wyższego segmentu kierując się swoją wygodą. Niewątpliwie takim zachowaniem powód przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody, skoro oferta ta była droższa względem propozycji pozwanego, nadto wynajął pojazd wyższego segmentu pomimo informacji uzyskanej od pozwanego, że uszkodzony pojazd kwalifikowany jest do segmentu D. Podsumowując dotychczasową część rozważań w ocenie Sądu za okres najmu przyjęty przez ubezpieczyciela zasadna była stawka 169,99 zł brutto.

O czym była już mowa, poza stawką najmu pozwany podważał również jego okres. W orzecznictwie podnosi się, że okres najmu podlegający refundacji odpowiada okresowi koniecznemu i niezbędnemu do naprawy pojazdu (por. m.in. wyrok SN z dnia 5 listopada 2004 roku, II CK 494/03, L.). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 września 2004 roku (IV CK 672/03, L.), szkodę majątkową stanowi dopiero utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia. Termin wydatków koniecznych oznacza zatem wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji gdyby mu szkodę nie wyrządzono. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 lutego 2019 roku (III CZP 84/18, OSNC 2020/1/6) wskazał z kolei, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu najmu pojazdu zastępczego zmierza do wyeliminowania negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia pojazdu i obejmuje rzeczywisty okres pozbawienia poszkodowanego możliwości korzystania ze swojego pojazdu. Odpowiedzialność ta nie ogranicza się do czasu technologicznej naprawy lecz obejmuje wszystkie obiektywne czynniki wpływające na proces naprawy np. możliwości organizacyjne warsztatu naprawczego, obłożenie zamówieniami, dni wolne od pracy, oczekiwanie na części, przekazanie pojazdu do naprawy i jego odbiór, czynności ubezpieczyciela w toku likwidacji szkody. W realiach omawianej sprawy najem auta zastępczego trwał 54 dni, co wynika z arkusza naprawy pojazdu, na okoliczność czego została wystawiona faktura VAT. Jak wyjaśnił Sąd Okręgowy w Łodzi w wyroku z dnia 5 lipca 2017 roku (III Ca 752/17, L.), obowiązkiem pozwanego, który zakwestionował wysokość szkody jest udowodnienie, że wysokość szkody, wynikająca z dowodów zaoficerowanych przez powoda jest zawyżona. Udowodnieniu podlegają fakty, a nie ich brak. To nie powód winien udowodnić, że poniesione koszty najmu samochodu zastępczego nie są zawyżone, lecz pozwany powinien dowodzić, że jest możliwe tańsze wynajęcie samochodu zastępczego takiego typu jak określony w umowie poszkodowanego z powodem. Inaczej niż w przypadku odszkodowania związanego z uszkodzeniem pojazdu mającego umożliwić jego przywrócenie do stanu sprzed szkody, odszkodowanie za wynajem pojazdu zastępczego jest należne tylko wówczas, gdy poszkodowany rzeczywiście takie koszty poniósł. A skoro tak, to powinien udowodnić ich rzeczywistą (faktycznie poniesioną) wysokość. Udowodnienie tego jest możliwe np. w oparciu o dokumenty (umowy, rachunki, faktury) i nie jest konieczne zasięganie opinii biegłego w tej kwestii. Dopiero gdy pomiędzy stronami procesu wywiąże się spór co do relacji poniesionych kosztów do kosztów rynkowych może być potrzebne zasięgnięcie opinii biegłego. Wówczas – zgodnie z art. 6 k.c. – ciężar dowodu spoczywa na stronie, która chce dowieść, że koszty poniesione przez poszkodowanego zostały zawyżone, zatem na pozwanym. W realiach niniejszej sprawy to pozwany zaniedbał swoich obowiązków procesowych, a w konsekwencji to dla niego powstały negatywne skutki procesowe. Skoro nie udowodnił, że czas wynajmu wynoszący 54 dni jest zawyżony, to uprawnione jest uwzględnienie tego okresu.

Podsumowując celowy i ekonomicznie uzasadniony koszt najmu wyniósł w niniejszej sprawie: 1 x 221,40 zł brutto + 53 x 169,99 zł brutto = 9.230,87 zł. Pozwany z powyższego tytułu przyznał kwotę 3.451,37 zł, a więc do dopłaty pozostawała kwota 5.779,50 zł. Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.779,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty.

Należy również wskazać, iż w niniejszej sprawie poszkodowany posiadał pojazd marki R. (...), jednakże jak wynika z materiału dowodowego w okresie najmu pojazdu zastępczego (od 9 października 2017 roku do 1 grudnia 2017 roku) pojazd ten był niesprawny. Sam zaś fakt pozytywnego przeglądu technicznego na dzień 30 października 2017 roku nie daje samodzielnych podstaw do ustalenia, że powód mógł z niego w bezpieczny sposób korzystać, skoro były z nim inne problemy, niewykryte podczas badania technicznego tj. tracił moc. Nadto, pojazd ten użytkował ojciec powoda, a nie sam powód. Z tych przyczyn, nie sposób uznać, iż kwestia samego posiadania pojazdu marki R. (...) stanowi podstawę do oddalenia powództwa z uwagi na niezasadność poniesionych kosztów.

Podstawę żądania odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c.

w myśl którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. W niniejszej sprawie roszczenie z tytułu najmu pojazdu zostało zgłoszone pozwanemu w dniu 11 grudnia 2017 roku. Ustawowy termin na spełnienie tego świadczenia upływał w dniu 11 stycznia 2018 roku, powód był zatem uprawniony żądać odsetek od należnego mu roszczenia od dnia następnego.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. zasądzając od pozwanego na rzecz powoda 1.675,80 zł stanowiącą różnicę pomiędzy kosztami faktycznie poniesionymi a kosztami, które strona powodowa powinna ponieść, stosownie do wyniku przedmiotowej sprawy (powód wygrał spór w 72,51% ponosząc koszty procesu w kwocie 3.000 zł, natomiast pozwany poniósł koszty procesu w wysokości 1.817 zł).

Zgodnie z przepisem art.113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c., Sąd nakazał pobrać stosownie do wyniku procesu na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi od powoda kwotę 203,11 zł zaś od pozwanego kwotę 535,74 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie biegłego sądowego w wysokości 738,85 zł.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.